

Nr 68/97

Nazwisko

Wiek 28 lat

Dzień śmierci
30.07.1997r

Sekcjonowany
w ..... godzin
po śmierci
Sekcja mózgu
24.09.1997r.

Ogłoszone, lub demon-
strowane przez

Utrwalony materiał:

Alkohol	Formol
1. 1-2.	nerwy wzro- kowe
3.	skrzyż.wzrokowe
4.	śródmózgowie
5.	most
6.	opuszka
7.	rdzeń podopusz- kowy
8.	mózdzek l.
9.	okol.czołowa l.
10.	skroń z. amonem l.
11.	wczesne zwoje podstawy l. z ogniskiem
12.	okol.centralna l.
13.	okol.ciemienio- wa l.
14.	okol.potyl.l.
15.	zwoje podstawy/ wzgórze l.
16.	zwoje podstawy p.z ogniskiem
17.	wzgórze p.z ogn.

Użyte metody barwienia

Hematoksylina i eozy-
na, Heidenhain.

Mikrofotografie, rysunki

Rozpoznanie kliniczne

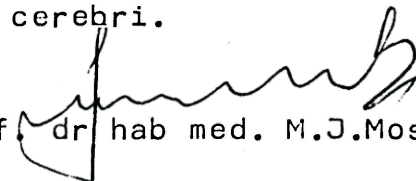
Zespół nabytych niedoborów odporności.
Posocznica gronkowcowa. Cytomegalowirusowe
zapalenie siatkówki. Rozległe zmiany ognis-
kowe w cun - podejrzenie cytomegalowirusowe-
go zapalenia mózgu. Grzybica jamy ustnej.
Kiła w wywiadzie.

Rozpoznanie anatomiczne

W zwojach podstawy obustronnie ogniska
patologiczne, nieostro odgraniczone od
otoczenia, większe po stronie prawej,
przechodzące na wzgórze.

Rozpoznanie histologiczne

Toxoplasmosis cerebri.

Prof. dr hab med. M.J. Mossakowski

Protokół sekcji makroskopowej mózgu Nr 68/97

Materiał nadesłano z: Wolski Szpital Chorób Zakaźnych w Warszawie

Imię i nazwisko.....
Wiek.....28.....lat
Data zgonu .....30.07.1997r.....
Data sekcji ogólnej 31.07.1997r
Data sekcji mózgu.....24.07.1997r

Rozpoznanie kliniczne Zespół nabytych niedoborów odporności. Posocznica gronkowcowa. Cytomegalowirusowe zapalenie siatkówki. Rozległe zmiany ogniskowe w CUN - podejrzenie cytomegalowirusowego zapalenia mózgu. Grzybica jamy ustnej. Kiła w wywiadzie.

waga mózgu utrwalonego 1450 g

Symetria zachowana

Zniekształcenia nie stwierdzono

rowki

zaniki niewidoczne

zakręty

Opony przezierne

Przestrzenie podoponowe wolne

Naczynia podstawy niezmiennione

Przekroje przez półkule w płaszczyźnie czołowej

W zwojach podstawy obustronnie nieprawidłowe ogniska różnej wielkości i kształtu, nie ostro odgraniczone od otoczenia. Spoistość tych ognisk obniżona. Zmiany te są bardziej nasilone po stronie prawej, gdzie widoczne są także w obrębie wzgórza.

Pień o prawidłowym rysunku anatomicznym.

Mózdzek bez zmian ogniskowych

Rdzeń nie sekcjonowano

Rozpoznanie makroskopowe

Obducent

Doc. I.B.Zelman

Rozpoznanie kliniczne: Zespół nabytych niedoborów odporności. Cytomegalowirusowe zapalenie siatkówki. Rozległe zmiany ogniskowe w ośrodkowym układzie nerwowym - podejrzenie cytomegalowirusowego zapalenia mózgu. Grzybica jamy ustnej. Kiła w wywiadzie.

Badanie neuropatologiczne: Zjawiskiem typowym dla obrazu histopatologicznego przypadku jest obecność bardzo licznych ognisk martwiczo-zapalnych, zlokalizowanych w półkulach mózgu i formacjach międzymózgowia z wyraźnym zaoszczędzeniem struktur pnia mózgu i mózdzku (w tym ostatnim drobne korowe ognisko martwicy niezupełnej).

Ogniska mają zróżnicowane rozmiary i stopień zaawansowania procesu, co znajduje swoje odzwierciedlenie w ich morfologii. Najobfitsze ogniska występują w formacjach jąder podstawy, gdzie osiągają one największe rozmiary i wykazują najwyższe zróżnicowanie struktury. Ich fazy ewolucyjne wahają się od źle ograniczonych ognisk dezintegracji tkanki pokrytych masami zaktywizowanego mikrogleju do w pełni uformowanych "ropni toksoplazmowych" (ich centrum zawiera masy martwicy skrzepowej, nierzadko pokrytych pyłkowatymi i ziarnistymi złogami wapnia, które otoczone jest pierścieniem makrofagów oraz wałami ziarniny z dużym udziałem nowouformowanych naczyń, na zewnątrz od którego położona jest obrzękła tkanka nerwowa z nielicznymi przerośniętymi astrocytami) i jam wypełnionych masami makrofagów. Jamy są bądź wyraźnie odgraniczone od otoczenia, lub festonowato przechodzą w obrzękłą tkankę nerwową. Cechą znaną wszystkim ognisk jest obecność niezwykle licznych, zróżnicowanych w swojej strukturze końcowych torbieli pasożytniczych. Występują one zarówno wśród martwiczych masy tkankowych, w brzegach ognisk rozpadu i ropni toksoplazmowych, a także w przylegającej tkance nerwowej. Nierzadko spotyka się pojedyncze torbiele końcowe lub ich ugrupowania w odległej niezmiętej tkance.

We wszystkich okolicach półkul mózgowych występują śródkorowe ogniska martwicze, zazwyczaj położone w powierzchniowych warstwach kory, częściej w głębi

rowków niż na wypukłości zakrętów . Czasem są one powiązane z promienistymi naczyniami korowymi. Ogniska te różnią się rozmiarami i stopniem dezintegracji tkanki. Niektóre pokryte pobudzonym amebowatym mikroglejem, inne wykazują daleko zaawansowany rozpad z mniej lub bardziej obfitymi makrofagami. Występują tu liczne torbiele końcowe, nacieki okołonaczyniowe, a neurony w otaczającej tkance mają cechy zwyrodnienia, niektóre z nich są zwapniałe. Struktury pnia mózgu zmian tego typu nie wykazują. W mózdzku stwierdzono jedynie niewielkie ognisko martwicy nieznacznej, z umiarkowanym rozrzedzeniem podłoża.

Bardzo rzadkim zjawiskiem są grudki mikroglejowe rozsiane w tkance. Są one z zasady małe, źle odgraniczone od otoczenia i nie zawierają ani torbieli końcowych ani luźno leżących trofozoitów. Czasem jedynie w pobliżu mikrogrudek położone są torbiele końcowe. Odnotować należy obecność kilku (dosłownie) komórek położonych w pobliżu rozległych ognisk martwicy, które przypominały olbrzymie komórki jednojądrowe, zawierające liczne mikroorganizmy w cytoplazmie. Ich charakter mogą wyjaśnić badania immunohistochemiczne.

Rozpoznanie neuropatologiczne: Toxoplasmosis cerebri.

Prof.dr hab. M.J. Mossakowski

28 lat, homoseksualista

Przyjęty 9.07.1997r
zmarł 30.07.1997r.

Rozpoznanie kliniczne: Zespół nabytych niedoborów odporności.
Posocznica gronkowcowa.
Cytomegalowirusowe zapalenie siatkówki.
Rozległe zmiany ogniskowe w CUN - podejrzenie cytomegalowirusowego zapalenia mózgu.
Grzybica jamy ustnej. Kiła w wywiadzie.

Epikryza

28-letni pacjent, u którego zakażenie HIV stwierdzono we wrześniu 1989 r przeniesiony został z oddziału neurologii szpitala w Białej Podlaskiej z powodu zmian w centralnym układzie nerwowym /w CT w lewej półkuli mózgu rozległy, nieregularny obszar zmian hypodensyjnych, ciągnący się od podstawy płata skroniowego do sklepiści i okolicy ciemieniowej. Podobnego typu zmiany stwierdzono również w prawej półkuli mózgu: jedną obejmującą podstawę płata skroniowego i struktury podkorowe, drugą w okolicy czołowej powyżej rogu przedniego komory bocznej. Komora boczna lewa nieznacznie uciśnięta, bez wyraźnych cech przemieszczenia. Cechy obrzęku lewej półkuli mózgu. Po podaniu kontrastu bez cech nadmiernego wychwytu środka cieniującego w obrębie stwierdzanych zmian/, niedowładu lewostronnego, anizokorii P L, zaburzeń świadomości. Przy przyjęciu stan pacjenta bardzo ciężki, z kontaktem logicznym okresami niemożliwym do nawiązania, splątany, z omamami wzrokowymi, znacznie pobudzony. Niedowład spastyczny lewostronny, wyraźniej zaznaczony w zakresie kończyny górnej, objaw Babińskiego lewostronnie dodatni, stopotrząs po stronie prawej, odruchy ścięgnowe kończynowe wygórowane. Ponadto stwierdzono masywną grzybicę jamy ustnej. W badaniach dodatkowych z odchyleń CD4 0, CD 8 214, w badaniu okulistycznym cechy zapalenia siatkówki oka prawego prawdopodobnie o etiologii CMV. Płyn mózgoworodzeniowy bez zmian. W trakcie pobytu w oddziale zastosowano leczenie przeciwobrzękowe, p/toxo uzyskując początkowo niewielką poprawę stanu klinicznego pacjenta. Po 10 dniach hospitalizacji chory wysoko zagorączkował, stwierdzono wzrost leukocytozy do 14,4K/uL, znaczne zmiany w moczu, wyhodowano enterobacter cloacae. Włączono zgodnie z antybiogramem Claforan+Biodacynę nie uzyskując poprawy stanu pacjenta. Nadal utrzymywała się gorączka do 40°. Stan chorego stopniowo się pogarszał. Dnia 29.06, wystąpił napad padaczkowy z następnym przejściowym porażeniem n.VII. Zastosowano leczenie przeciwdrgawkowe. 30.07. z posiewu krwi wyhodowano Staphylococcus saprophyticus. Zgodnie z antybiogramem włączono Vancomycin. W późnych godzinach wieczornych pacjent zmarł nagle.

Wynik sekcji ogólnej /31.07.1997, dr med. Z.Kamiński/:

Pneumonia confluens inferior sinistra. Hyperaemia venosa organorum
Atrophia gland. suprarenalium. Cachexia.